

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: T. U.,** zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 5. 2005, č. j. 24 Az 462/2004 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností rozsudek krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 5. 2005, č. j. 24 Az 462/2004 - 29, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2004, č. j. OAM - 6029/VL - P08 - 2003, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný i krajský soud nedostatečně hodnotili opodstatněnost žalobcovy žádosti o azyl, neboť je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona azylu nebo alespoň jsou dány důvody pro překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Byla nedostatečně hodnocena situace

v zemi původu žadatele, kde neustále probíhají různé bojůvky a země se fakticky ocitá ve válečném stavu, představitelé opozice opouštějí svou zemi z důvodu obav o sovu bezpečnost, prezident republiky byl svržen a musel se uchýlit do zahraničí. Problémy stěžovatele (v kasační stížnosti označen jako „žalobkyně“) jsou sice spojeny s organizovaným zločinem, ten je však fakticky podporován silovými složkami země původu. Život stěžovatele je ohrožen a jeho návrat do vlasti by znamenal jeho návrat do země, kde se nedodržují lidská práva. Soud se těmito okolnostmi nezabýval a ani se nezmínil o obsahu Zpráv MZ USA a MZV ČR, z hlediska okolností, které z nich považoval za relevantní, navíc nebyly vzaty v potaz nezávislé zdroje. Stěžovatel má v České republice prakticky celou rodinu, což je okolnost, která měla být v úvahách soudu vzata v úvahu. Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že skutková podstata, ze které žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisu a je s ním v rozporu (§ 103 odst. 1 písm. b/ zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) a dále je zde nedostatek důvodů rozhodnutí soudu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel navrhuje zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a žádá přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost zčásti pro přípustnost, neboť stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje námitku, kterou v předchozím řízení neuvedl (situaci v zemi původu,kde probíhají bojůvky, faktický válečný stav, počínání opozice). K ochraně svého pobytu na území České republiky měl stěžovatel k dispozici zákon pobytu cizinců, na což byl žalovaným již dříve upozorněn.

Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu pro posouzení věci následující rozhodující skutečnosti: stěžovateli vznikly problémy v souvislosti s činností jeho bratra, který byl ve spojení s mafií, členové mafie po stěžovateli pak požadovali peníze, po jeho odmítnutí mu byl v únoru 2003 vykraden byt, jednoho zloděje stěžovatel předal policii a druhého pak při konfrontaci označil za pachatele, na jaře 2003 mu byla podpálena dílna, což policii nehlásil, neboť byl přesvědčen že pachatelem je propuštěný zloděj a při posledním projednávání se s policisty pohádal, domnívá se, že zástupce velitele policie s těmito muži spolupracoval. Komplicové pachatelů mu začali vyhrožovat smrtí a vyčítat mu, že je udavač. V létě roku 2003 byl fyzicky napaden, na policii se neobrátil. Prodal svůj byt, manželku a syna ukryl. V případě návratu do země původu se obává mafie a nedůvěřuje náčelníkovi policie. Žalovaný ve správním řízení dospěl k závěru, že stěžovatel nenaplnil podmínky stanovené v § 12 zákona o azylu, rovněž v § 13 a § 14 a azyl stěžovateli neudělil; rovněž tak posoudil negativně podmínky pro překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která ovšem byla formulářového typu, byl v ní obsažen pouze výčet ustanovení správního řádu, která měla být žalovaným porušena, dále stěžovatel odkázal na správní spis, který měl žalovaný, a uvedl, že napadený správní akt je nezákonný, neboť mu azyl podle § 12, § 14 udělen nebyl a ani nebyla vyslovena existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Výslovně uvedl pouze, že (část IV. žaloby) za porušená pokládá čtyři ustanovení správního řádu a § 12 zákona o azylu a navrhl zrušení rozhodnutí. Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud žalobu zamítl, neboť pokud jde o napadené vady řízení, nebyly naprosto v žalobě specifikovány, takže se jimi soud nemohl zabývat (soud je ve správním soudnictví vázán žalobními body, tedy důvody, pro které žalobce rozhodnutí napadá – srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), věnoval tedy svůj přezkum především správnostem právních závěrů ohledně neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu; ačkoliv stěžovatel v žalobě uvedl, že napadá výrok ohledně § 14 zákona azylu, neuvedl naprosto žádné konkrétní důvody, pro které tak činí, což platí i o výroku podle § 91 (překážka vycestování, což soud výslovně v rozhodnutí uvedl). Přitom uvedl, že závěr žalovaného, že stěžovatel nenaplňuje důvody podle § 12 zákona azylu jsou správné

a žalobu zamítl. Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 22. 6. 2005, ten jej napadl kasační stížností dne 1. 7. 2005.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek krajského soudu vzešel, kasační stížnost byla podána včas (§ 102, § 106 s. ř. s.). Stěžovatel formálně uvádí důvody podávané z § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; pokud jde o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., mohl by být naplněn, pokud by rozhodnutí žalovaného nemělo oporu ve spisech nebo s nimi bylo v rozporu anebo by jeho řízení bylo zatíženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a pro tyto důvodně uplatněné důvody měl krajský soud napadený správní akt zrušit. Z § 104 odst. 4 s. ř. s. plyne, že stěžovatel může kasační stížnosti uplatňovat pouze ty důvody, které již učinil řádně a předepsaným způsobem předmětem přezkumu u krajského soudu (tzn uvedl řádné žalobní body a náležitě je individualizoval ve vztahu ke své věci – srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, www.nssoud.cz), ve vztahu ke zjištění skutkového stavu věci však stěžovatel žádný relevantní žalobní bod v žalobě ke krajskému soudu neuplatnil – holý výčet, tedy parafráze některých ustanovení správního řádu za takové uplatnění důvodu pro přezkum soudem nemůže postačovat. To konečně zdůraznil ve svém rozsudku i krajský soud. Za této situace se nemůže Nejvyšší správní soud zabývat námitkami vztahujícími se ke zjištění skutkového stavu věci, nehledě k tomu, že stěžovatel kasační stížnosti uvádí nové skutečnosti, které neuváděl ani v řízení správním, ani v řízení před krajským soudem (politická situace v Kyrgyzstánu, jednání opozice). Nejvyšší správní soud jednak nemůže přihlédnout k námitkám, které nebyly uplatněny před krajským soudem, ač v tom stěžovateli nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), jednak nemůže přihlížet ke skutečnostem, které nově stěžovatel uvedl až v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), proto se Nejvyšší správní soud nemůže k namítaným nedostatkům ve vztahu ke zjištění skutkového stavu věci vyjadřovat, neboť jeho rolí je jako soudu kasačního zkoumat, zda právní úsudky a postup krajského soudu, jehož rámec byl vymezen žalobou, je zákonným, nikoliv tuto činnost nahrazovat. Z těchto důvodů jsou před Nejvyšším správním soudem neúčinně namítány okolnosti politické situace v Kyrgyzstánu, které nebyly v řízení správním hodnoceny, neboť je tam stěžovatel neuváděl, dále jeho rodinná situace (v době správního řízení v pohovoru uvedl, že na území České republiky se zdržuje pouze jeden jeho synovec žádající o udělení azylu, ani v pohovoru před rozhodnutím neuvedl, že by na území České republiky byla celá jeho rodina). V řízení před krajským soudem se také výslovně nedomáhal z konkretizovaných důvodů přezkumu výroku ohledně neudělení humanitárního azylu a překážky vycestování (srov. část. IV. žaloby na č. l. 3 soudního spisu) – proto se soud omezil v rozsudku pouze na konstatování, že ohledně těchto výroku nezjistil žádné zjevné pochybení; i tyto závěry ovšem je možno považovat za závěry učiněné nad rámec žalobních bodů. Za této situace zůstává pro Nejvyšší správní soud k přezkumu otevřena pouze námitka, že stěžovatel splňoval podmínky pro udělení azylu (byť uvádí že podle § 14 zákona o azylu), když jeho problémy byly spjaty s organizovaným zločinem, který je v jeho zemi podporován státními orgány; tato námitka by tak jedině jako účinná mohla směřovat k aplikaci § 12 zákona o azylu (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.)., i když i zde nutno uvést, že stěžovatel v žalobě neuvedl konkrétní důvody nesprávného právního posouzení věci žalovaným a tak i krajský soud v této otázce mohl zůstat jen na úrovni obecného posouzení, které tak zůstane vyhrazeno i zdejšímu soudu.

Pokud tedy jde o námitku nesprávného právního posouzení věci, může být důvodnou, pokud by soud použil na věc nedopadající právní normu, anebo by ji nesprávně vyložil.

Jestliže Krajský soud v Ostravě opřel zamítnutí stěžovatelovy žaloby o to, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, jež by nasvědčovaly tomu, že by v zemi svého původu byl vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, použil správný právní předpis, správnou právní normu a vyložil je správně, přitom rozsah dokazování, které žalovaný vedl, je třeba ke konstataci takového závěru pokládat za dostačující. Opírá-li stěžovatel svoji žádost o azyl toliko o potíže otce se třetími osobami označovanými jako „mafie“, pak za situace, kdy by stěžovatel účinně žádný prostředek právní pomoci nevyužil, nemůže být splněna podmínka pronásledování ze strany státu, ať již přímé či nepřímé, a důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nemohou být splněny. Pokud stěžovatel v průběhu správního řízení před žalovaným výslovně poukazoval toliko na obavy ze soukromých osob, pak za situace, kdy v řízení před žalovaným absentovalo tvrzení, že by ze strany státních orgánů v zemi jeho původu vůči stěžovateli byly uskutečněny úkony, které by ohrožovaly jeho život nebo jeho svobodu, popř. že by vůči němu byla činěna opatření působící psychický nátlak nebo opatření obdobná, závěr Krajského soudu v Ostravě Nejvyšší správní soud aprobuje. Pokud bylo stěžovateli vyhrožováno ze strany soukromých osob, pak nemůže jít o pronásledování ze strany státu za situace, kdy se stěžovatel na příslušné orgány v zemi svého původu ani neobrátil. Není tu přitom rozhodující, zda stěžovatel byl subjektivně přesvědčen o tom, že by mu tyto orgány v jeho situaci nepomohly. Podmínka pronásledování, jak je podávána z § 2 odst. 6 zákona o azylu, a tím i podmínka pro udělení azylu, by mohla být totiž splněna pouze tehdy, pokud by stěžovateli z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebyla poskytnuta ochrana ze strany domovského státu, bylo by však navíc rozhodné, zda tato ochrana byla v daném případě potřebnou a zda stěžovatel hodlal této ochrany také fakticky využít. V takovém případě by rozhodným důvodem pro udělení azylu mohla být skutečnost, že stěžovatel je vystaven útokům ze strany soukromých osob, dožaduje se ochrany u příslušných orgánů v zemi původu a tyto orgány mu ochranu neposkytnou, přitom neposkytnutí ochrany by mělo přímou souvislost s uplatňováním politických práv a svobod stěžovatelem nebo se stěžovatelovou rasou, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů stěžovatelem. I při respektování tvrzené obavy stěžovatele nic v tomto směru stěžovatel v řízení před žalovaným netvrdil. Pro posouzení věci však je pro Nejvyšší správní soud podstatnou i ta skutečnost, že stěžovatel v průběhu řízení netvrdil ani to, že by útoky, na které poukazoval, byly proti němu vedeny z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Nejvyšší správní soud tedy na základě posouzení kasační stížnosti uzavírá, že kasační stížnost důvodnou není. Z tohoto důvodu ji jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu